

Lubomír HAMPL
Slezská univerzita v Katovicích

DOI: 10.14746/bo.2019.4.12

**Zpráva z jubilejní desáté mezinárodní vědecké konference
Konvence a kreativita v českém jazyce a literatuře,
Těšín 3.–4. září 2019 r.**

V odpoledních hodinách 2. září 2019 roku přijeli do polské městské části Těšína účastníci už pořádané desáté mezinárodní vědecké konference. Toto sympozium bylo dvoudenní, a konalo ve dnech od 3. do 4. září 2019 roku. Průvodní tematikou zmíněné jubilejní mezinárodní konference byla *konvence a kreativita v českém jazyce a literatuře*.

Přítomni byli specialisté a vysoké třídy odborníci z českých a polských vysokoškolských středisek. Česká republika byla reprezentována: Akademií věd České republiky v Praze, Univerzitou Karlovou v Praze, Západočeskou univerzitou v Plzni, Ostravskou univerzitou v Ostravě, Masarykovou univerzitou v Brně, Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Univerzitou v Hradci Králové, Univerzitou Palackého v Olomouci. Polskou stranu reprezentovali experti z akademického prostředí: Univerzity Adama Mickiewicze v Poznani, Jagellonské univerzity v Krakově, Opolské univerzity v Opoli, Univerzity Mikuláše Kopernika v Toruni, Technicko-humanistické akademie v Bielsku-Bialé, Státní vysoké školy odborné v Ratiboři.

Pořadatelem konference byly dvě osvětově-kulturní instituce: Univerzita Adama Mickiewicze v Poznani a Těšínské kulturní středisko. Účastníci zmíněné konference diskutovali v Národním domu v Těšíně ve dvou reprezentativních síních. Během oficiálního zahájení promluvili: *Mieczysław Błowski* – organizátor, reprezentující Univerzitu Adama Mickiewicze v Poznani, *Gabriela Staszkiwiczová* – starostkyně Těšína, *Adam Cieślak* – ředitel Národního domu v Těšíně a *Monika Porwol* – zástupkyně ředitele Ústavu neofilologie Státní vysoké školy odborné v Ratiboři, která připomenula, že předchozí konference se uskutečňovaly právě v ratibořském prostředí.

Plenární jednání, kterého se zúčastnilo pět prelegentů, zahájil *Viktor Viktor* – reprezentující Katedru českého jazyka a literatury Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni. Ve své přednášce, kterou pojmenoval *Model dějin literatury humanistického období – konvence nebo kreativita?* se vyjádřil k názorům skupiny mladších literárních historiků, kteří odmítají ve starší české literatuře termín národní humanismus, předělávajíc model dějin literatury humanistického období. Dru-

há z přednášejících Svata va Urbánová z Katedry české literatury a literární vědy, Filozofické fakulty Ostravské univerzity přednesla referát *Folklor jako zdroj i paradox authenticity*, ve kterém seznámila posluchače, jak se vyrovnáváme s existujícími pojmy „tradiční folklor“ a „nový folklor“ včetně s obecně chápaným folklorem a folklorismem, projevujícími se v hudební oblasti. Zdůrazňovala, že se nekonvenčně přistupuje k lidovým písním a následovně dochází k míšení moderní a lidové hudby. Třetí z přednášejících Katarzyna Dembska z Filologické fakulty Univerzity Mikuláše Kopernika v Toruni (Polsko) ve svém příspěvku *A co my tu mEmy?! Tekst hybridalny jako przejaw kreatywnoci (na materiale języka czeskiego)* se soustředila na jevu memu a demotivátora v českojazyčném internetním prostoru, profilující hlavně jazykovou ironii a stereotypizaci. Čtvrtý referát »Hmm, no jo, no to víš že jo ...« *Diskurzni markery na počátku replik, respektive ve funkci kontinuatorů – míra konvencionalizace a standardizace* byl přednesen Janou Hoffmannovou z Ústavu pro jazyk český Akademie věd České republiky v Praze. Zamyslela se nad tím, zda u výskytu diskurzních markerů, jejich opakování (*no no; jo jo jo*) či kombinací (*no jo no; hmm no jo*) na počátku replik dá se počítat s určitou mírou konvencionalizace (standardizace). V pátém příspěvku Mięczysław Balowski z Ústavu slovanské filologie Univerzity Adama Mickiewicze v Poznani (Polsko) zreferoval příspěvek pojmenovaný *Konwencja i kreacja w języku*. Přiblížil konvenci v rámci nejenom praktického jazykového mechanismu, ale také mechanismu normativního, které jsou podmiňovány z jedné stránky uvnitřjazykovými pravidly, a z druhé strany jsou propojovány mimojazykovými zákonitostmi (společenskými a kulturními jako univerzální nástroje kontaktu a lidského soužití).

Po plenárním jednání shromáždění účastníci se rozdělili do dvou skupin. První se týkala jazykovědné problematiky a druhá literárněvědných aspektů.

Do první jazykovědné sekce zaměřující se na *konvenci a kreativitu v jazyce* byly zařazeny tři přednášky. Nejdříve Marie Čechová z Ústavu bohemistických studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze v příspěvku *Purismus z pohledu konvence a inovace v jazyce* zdůraznila historii purismu v češtině a dále posuzovala současný stav konvence, úzu a inovací v současném jazyce. Následovně Milana Hrdlička z Ústavu bohemistických studií Univerzity Karlovy v Praze ve svém referátu *Konvence a kreativita ve víru řečových událostí* se zaměřil nad třemi kontexty uplatnění pojmu konvence a kreativita, hlavně v oblasti: intervencí do přirozeného jazyka (idea všeslovanského jazyka a tzv. Československého jazyka), dále vývoje, resp. (ne)respektování jazykové normy mluvčími rodilými i nerodilými a na konec (ne)konvenčního popisu jazykového kódu pro potřeby jinojazyčných mluvčích. Poslední příspěvek v této sekci měl tři spoluautorky: Danu Hlaváčkovou, Milenu Košťálovou a Lucii Brychtovou z Ústavu českého jazyka Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně ve spolupráci s Centrem neurovědní Středoevropského technologického institutu Masarykovy univerzity. Přednesly referát *Konvence, kreativita a potologie v mluvené češtině*, ve kterém se věnovaly výsledkům

analýzy mluveného projevu pacientů s afázií ve srovnání s charakteristickými rysy běžně mluvené češtiny.

Ve druhém bloku – zaměřeném na literárněvědné aspekty – se uskutečnily čtyři přednášky. První příspěvek *Kosmova kreativní nápověda?* referoval Jiří Novotný z Katedry českého jazyka a literatury Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni. Zdůrazňoval, že v kronice Čechů registrujeme řadu nestandardních autorských přístupů, které se částečně vymykají obvyklým dobovým konvencím. Jak konstatoval, zajímá ho patrně cílené a záměrné porušení chronologické kompozice I. knihy Kosmova díla. Poté Aleksandra Pajáková reprezentující Ústav slavistiky Opolské univerzity (Polsko) seznámila posluchače s referátem *Kreacyjna zabawa z konwencją w „Listach” Michala Śandy a Karela Havlička Borovského*, ve kterém exponovala specifický epitolografický dvojhlas. Později Ivona Harák z Katedry bohemistiky Pedagogické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem seznámil účastníky tohoto bloku s referátem *Josef Čapek mezi modernou a post-modernou*. Pisatel studie vidí rozbor Čapkovy prózy (viz. Kulhavý poutník) jako filozofující text novelistického rozsahu v rozpětí mezi nesyžetovým prozaickým dílem esejistické ražby a exteritorizovaným (fikčním) ego-dokumentem či mezi dozvuky moderny a tóny ohlašujícími příchod postmoderních snah. Čtvrtým referátem Roman Slička z Ústavu slovanské filologie Univerzity Adama Mickiewicze v Poznani pojmenovaným *Konwencja i kreacja w czeskich programach kulinarnych* ukončil tento blok. Zkoumal z hlediska imagologie vrstvy jazykové komunikace určujíc vztah mezi poskytováním porady, tedy poradenskou službou a konvencí a také mezi vzhledem a kreativitou.

Třetí jazykovědný blok byl zaměřen na doménu *konvence a kreativita v překladě*. Nejdříve Lubomír Hampl z Ústavu neofilologie, Fakulty humanitních a společenských věd Technicko-humanistické akademie v Bielsku-Bialé (Polsko) přednesl referát *Zvláštní konvence a kreativita v české literární tvorbě a pokus o vhodný překlad do polštiny*. Autor příspěvku chtěl dokázat, že „dobrý“ překladatel se dovede vypořádat s každým složitým, spleťtým nebo komplikovaným textem, zejména z jazykového (tj. hlavně gramatického, stylistického, symbolického, sémantického a pragmatického) hlediska, které je nedílnou součástí předmětně popisovaného traduktologického procesu. Seznámil čtenáře s obtížnou a náročnou aliterací (přesněji tautogramickou) problematikou česko-polského překladu. Navrhl některé inovativně translační strategie s průkopnickými kompozičními řešeními uskutečňované překladatelem, přičemž samozřejmě dodržoval předpokládaný umělecko-literární efekt aliterace. Diana Svobodová reprezentující Pedagogickou fakultu Ostravské univerzity připravila jazykovědný referát z oblasti kinematografie: *Názvy zahraničních filmů a seriálů v českém a polském jazykovém prostředí*. Soustředila se na základních přístupech českých a polských distribučních společností, tedy prozkoumala, zda názvy filmů a seriálů jsou překládány, jazykově upravovány, nahrazovány zcela jinými českými nebo polskými názvy nebo naopak, zda jsou ponechávány v původní po-

době. Andrzej Sieradzki z Univerzity Adama Mickiewicze v Poznani (Polsko) připravil referát *Odpowiedniki תורה w Biblii królewskiej i w polskich przekładach szesnastowiecznych – konwencja czy kreacja*. Prozkoumal, jak v staročeských a staropolských biblických překladech je překládán původní hebrejský leksém תורה [təḥat^h], který v českých a polských překladech Písma svatého má různorodou lexikální podobu (viz. čes. *truhla, skříň, archa, koráb, ošitka, ošatka* – pol. *skrzynia, kasetka, arka, pudło, kredens, kosz* itd.).

Po prvním dne konference byla bohatá kulturní vložka, skládající se z několika bodů. Nejdříve byla návštěva města a jeho důležitých pamětihodností, později se uskutečnila prohlídka Muzea Těšínského Slezska s průvodcem. Potom účastníci konference navštívili radnici včetně se zasedací síní městských radů a poslechli si poučnou informační přednášku S t a n i s l a w a K a w e c k é h o – tajemníka Městského úřadu v Těšíně. Následovně byla procházka po komplexu zámeckého vršku s průvodcem (Románská rotunda sv. Mikuláše a Václava, Piastovská věž, Věž posledního útočiště, Lovecký zámek Habsburků) a potom účastníci navštívili místní historický pivovar v Těšíně, který se nachází u úpatí zámeckého vrchu, kde průvodce hovořil o tradicích vaření oblastního těšínského piva.

Ve druhém dne mezinárodní konference byla připravena další jazykovědná sekce týkající se *konvence a kreativity v mluvnici (gramatice)*. Do tohoto bloku bylo zařazeno pět referátů. První měl dvě spoluautorky: Kláru Osolsobě a Hannu Žížkovou z Ústavu českého jazyka, Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Refetovaly příspěvek *Konvence nekonvence, hlava nehlava. Reduplikace v etymologických figurách – korpusová analýza*. Konstatovaly, že na základě analýzy dat získaných z korpusu dá se prokázat, že se jedná o produktivní prostředek, který se vyskytuje zejména v publicistických textech. Porovnávaly také frekvenci různých grafických podob sledovaných spojení. Ve druhém referátu *Příznak »tantum« v morfologii češtiny* Milošava Vondráček z Ústavu pro jazyk český Akademie věd České republiky v Praze se snažil poukázat na problematiku, spojenou s příčinami zdánlivě nesystémových jevů i následovně přiblížil jejich pragmatické dopady. Ve třetím referátu *Konvenční a nekonvenční slootovorné procesy a projevy kreativity při tvoření univerbiátů* Ivana Kolářová reprezentující Katedru českého jazyka a literatury, Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně ukázala na základě jazykových materiálů, pocházejících z českého národního korpusu SYN, jak se v současné češtině při vzniku univerbiátorů uplatňují ne jenom standardní a nestandardní slootovorné procesy, ale také jaké mohou být zvláštní typy kompozic spojené s náhodným zkrácením prvního členu ze souvětí. Zvažila také, jakou úlohu při vzniku nestandardně a nekonvenčně tvořených univerbiátorů hraje individuální tvořivost. Čtvrtý referát *Konvence a variabilita v užívání prefixů u sloves pohybu nerodilými mluvčími češtiny* měl dva spoluautory: Svataavu Škodovou a Adriana Jana Zasiu z Ústavu Českého národního korpusu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, kteří představili rozbor užívání prefixů sloves jít a jet v češtině nero-

dilých mluvčích na základě analýzy žákovského korpusu. V pátém příspěvku Jana Bilková z Pedagogické fakulty Univerzity v Hradci Králové seznámila posluchače s referátem *Od syntaktické inovace k syntaktické konvenci: uplatnění spojky »aby« v konfrontačních souvětích*. Pozornost věnovala vývojové dynamice jazyka na syntaktické rovině. Sledovala proces pronikání syntaktických inovací do spisovné normy a rovněž míru uplatnění inovativních konstrukcí v různých stylových oblastech a také jejich stylové hodnocení nebo přehodnocování v průběhu času.

Následující blok byl věnován jazykovědné problematice týkající se široce chápaných otázek *konvence a kreativity v lexiku*. V prvním příspěvku *Dimenze kreativity a konvence v oblasti frazeologie a idiomatiky* Mirana Čeva-Marvanová z Pedagogické fakulty Univerzity J.E. Purkyně v Ústí nad Labem zkoumala prezentaci, vnímání a potencialitu kreativního přístupu ve frazeologii a souvztažnost s konvenční podstatou frazeologických jednotek v českém a obecně frazeologickém kontextu. Druhý referát *Kreowanie językowego obrazu świata w czeskiej frazeologii abiotycznej* byl přednesen Grzegorzem Błowskou z Ústavu slavistiky Opolské univerzity v Opoli (Polsko). Autorka vycházela z přesvědčení, že jazyk věrně neodráží skutečnost, ale je její interpretací. Shromážděný materiál poukazyval na skutečnost, že věda ohledně obklopující nás abiotické skutečnosti (neživé přírody) obsažená ve zkoumaném frazeologickém materiálu, má svůj zdroj hlavně v běžné lidské zkušenosti, u jejichž základů se nachází percepce, které zase pomáhají základní smysly, tedy zrak, sluch, dotyk, chuť a čich. Třetí referát *Slon v renesanční Praze (na základě zpráv z kalendářů Daniela Adama z Veleslavína)* Aleny Černé z Ústavu pro jazyk český Akademie věd České republiky v Praze se zabýval konvencí a úpravami přejímání zpráv a také se zaměřil na historii pojmenování slona v starší češtině, kde se počáteční kreativita lexikální formy i sémantického obsahu postupně ustalovala do současné konvence. Poslední referát *Krhútské neologismy T. R. Fielda* v tomto bloku měl připraven Jiří Jelínek z Pedagogické fakulty Univerzity v Hradci Králové. Věnoval ho kreativním a konvenčním prvkům „krhútských“ neologismů, které český autor T. R. Field zpracoval především ve slovníkovém díle Praskršno a příležitostně je užíval ve svých básních.

Další literárněvědná sekce se skládala ze čtyřech referátů. Bohuslava Hoffmann emeritní profesor z Univerzity Karlovy ve svém příspěvku *Režijní tvořivost K.H. Hilara a D. Špinara v Národním divadle v letech 1921–1935 a ve druhé dekádě 21. století* se zaměřil na první léta ČSR, protože u publika převládaly přístupy konzervativně vlastenecké, ale i dnes po uplynutí stovky let, značná část publika má sklon chápat Národní divadlo jako tradiční skanzen, a ani kritická obec neprojevuje vždy dostatečné pochopení pro originální a tvořivé inscenace. V druhém referátu *Dobová recepcce románu »Kámen a bolest« Karla Schulze* Věra Zelenková reprezentující Fakultu pedagogickou Západočeské univerzity v Plzni zaznamenala, že zatímco katolíci se dožadovali tradičního pohledu na církev, umělci naopak vítali autorův inovativní přístup. Vladimír Barčáková z Katedry českého jazyka a literatury,

Fakulty Pedagogické Západočeské univerzity v Plzni ve svém příspěvku *Porušení žánrových konvencí v psychologickém románu Ladislava Fuksa* vycházela od žánrových konvencí – od znaků psychologické prózy – a na jejich pozadí hodnotila především Fuksův román *Spalovač mrtvol*, v němž je metoda psychické introspekce (vzhledem do hrdinova vnitřního života) oproti žánrovým zvyklostem oslabena, až minimalizována. Jan Cieślak z Ústavu neofilologie Státní vysoké školy odborné v Ratiboři (Polsko) připravil referát *Kreacja w literaturze zaolziańskiej*, ve kterém se soustředil na určení typických vlastností, které narušují literární konvenci v zaolšanské literatuře. Charakterizoval také některé problémy básnického jazyka.

Po přestávkách následoval jazykovědný blok, který byl opět věnován otázkám týkajícím se *konvence a kreativity v lexiku*. Martina Špěváčková z Katedry českého jazyka a literatury Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni ve svém příspěvku *Synonymie sloves řečové činnosti v textových pramenech* kladla si otázku, s jakou funkcí (stylovým příznakem) jsou užitá synonyma, zda výskyt tvarů sloves jedné sémantické skupiny ukazuje na nějakou tendenci a zda můžeme prokázat vztahy mezi jednotlivými rukopisy. Předpokládala rozdíl v četnosti užití jednotlivých sloves a minimální využití synonymie, kterou nabízí lexikální systém staročestiny dokládán Vokabulářem webovým. Anna Adamovičová reprezentující Ústav bohemistických studií Univerzity Karlovy v Praze ve svém referátu *Partikule v běžně mluvené češtině – konvence či kreativita?* nabídla shrnutí prvního českého (pražského) mluveného korpusu, soustřeďujíc se na frekvenci, užití, funkci a preferenci v rámci jednotlivých sociolingvistických pramenů: pohlaví, věk, vzdělání mluvčích včetně mluvní situace. Pokusila se odpovědět na otázku, zda a do jaké míry je slovnědruhové přehodnocení významu slov provázející vznik partikulí, resp. jejich následné užití, podmíněno právě jazykovou konvencí či kreativitou mluvčích. Marta Malanowska-Statkiewicz z Ústavu slavistiky Opolské univerzity v Opoli (Polsko) informovala ve svém referátu *»Vrčel«, »funěl« – »warczal«, »zi-pal«, czyli czeskie i polskie czasowniki (nie tylko) dźwiękonaśladowcze w ujęciu konfrontatywnym*, že zvukomalebné lexémy jsou velice barevným prvkem každého jazyka, a těžce se dá určit, zda se jedná o konvenční jazykové jednotky nebo zda prokazují kreativitu uživatelů jazyka. Ewa Michalska z Fakulty humanitních a společenských věd Technicko-humanistické akademie v Bielsku-Bialé (Polsko) v referátu *Konvence a kreativita v české a polské právnícké terminologii* se soustředila na prozkoumání exemplifikačního českého a polského jazykového materiálu (právní termíny s latinskou proveniencí). Poukazovala na jejich roli a význam ve světle jejich konvenčních hodnot vytvářených ne jenom dnes, ale i v průběhu staletí. Alina Zimna z Ústavu neofilologie Státní vysoké školy odborné v Ratiboři (Polsko) ve svém referátu *Konwencja i kreacja w antroponimii* uvedla, že prozkoumala příjmení ratibořanů z hlediska jejich psané podoby. Po provedené analýze dokumentů zjistila, že se jedná v některých případech o chybně zapsaný zápis nebo záznam, způsobený

transliterací nebo transkripcí, nebo často i uskutečňovaný vzniklou úřednickou kreativitou.

V dalším jazykovědném bloku, který se tentokrát týkal *konvence a kreativity v komunikaci* vystoupily se svými příspěvky tři osoby. První referující Jiří Zeman zástupce Katedry českého jazyka a literatury Pedagogické fakulty Univerzity v Hradci Králové ve své přednášce *Konvence a kreativita v polooficiálním rozhovoru* upozornil, že polooficiální rozhovory mají opakující se strukturu, která zabezpečuje přenos kognitivní informace. Obsahují však i část – zejména fatickou složku, která kreativním způsobem (často humorně) základní strukturu doplňuje a posiluje kontakt mezi komunikanty. Helena Chýlová z Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni vysvětlila ve svém referátu *Kreativita a konvence v jazyce youtuberů a vlogerů* tradiční komunikační modely a strategie užívané vlogery a youtubery. Soustředila se na vázanost na prostředí a téma a na lexikální stránku jazykových komunikátů. Snažila se postihnout aktualizací, kreativní jazykové prostředky užívané jednotlivými vlogery, především expresivitu a její vyjadřování a individualizační rysy lexikonu, v kontrastu s jazykovými prostředky konvenčními. Poslední v této sekci se ujala slova Kateřina Žváková z Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Ve svém příspěvku *Kumulace výrazů jako nástroj konotace v mluvené publicistice* chtěla zjistit a následovně popsat, jaký dopad má vrstvení jazykových prostředků na stupeň odchýlení replik od své denotační povahy prostřednictvím jazykové analýzy 10 epizod publicistického pořadu GEN (Galerie elity národa) z roku 2017.

Posledí jazykovědná sekce se tentokrát týkala domény *konvence a kreativity v (glotto)didaktice*, které se zúčastnilo sedm prelegentů. První referující Jolana Korbut z Ústavu slovanské filologie, Jagellonské univerzity v Krakově (Polsko) *Konwencja, kreacja czy abstrakcja. O czeszczyźnie 2.0* prezentovala projekt *Čeština 2.0 – internetový slovník vznikající uživateli od 2009 roku*. Obsahuje nová slova, regionalismy, slangové lexémy, nadávky, hovorové výrazy ale i neutrální slova. Druhý referát *Přesuny na ose konvence – kreativita při prezentaci gramatiky v češtině jako cizím jazyce* přednesla Jitka Lukášová reprezentující Ústav slovanské filologie Jagellonské univerzity v Krakově (Polsko). Představila rozdílné postavení gramatiky ve výuce mateřského jazyka (českého a polského) i cizího jazyka, stručně popisující vývojové názory na výuku gramatiky v průběhu staletí. Jiří Hasil reprezentující Ústav bohemistických studií, Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze; a také Katedru bohemistiky, Pedagogické fakulty Univerzity J.E. Purkyně v Ústí nad Labem přednesl referát: *Jsou frazémy součástí konvenční, nebo kreativní složky jazykové výuky (se zaměřením na výuku češtiny pro cizince)?* V příspěvku hledal odpovědi na následující otázky: jaké místo mají frazémy ve výuce češtiny pro cizince a zda tvoří pouhou součást konvenční složky výuky, nebo rozvíjejí kreativitu studentů? Helena Hasilová z Jazykového centra Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze ve svém referátu *Jak kreativně zacházet s autentickými texty ve výuce cizím jazykům, zvláště při výuce češtiny pro cizince a němčiny pro cizince?* konstatovala, že nedílnou

součástí jazykové výuky tvoří čtení s porozuměním. Ptala se do jaké míry má pracovat s texty autentickými, neadaptovanými a jakou roli ve výuce hrají texty adaptované? Později kladla otázku: a které z nich více rozvíjejí kreativitu žáků a jejich celkovou komunikační kompetenci, založenou na konvenčnosti jazyka? Pátý referát *Hrdina očima žáků základní školy* přednesla K r i s t ý n a Š m a k a l o v á z Pedagogické fakulty, Univerzity Palackého v Olomouci. V něm představila dílčí výsledky výzkumu, kterého se účastnili žáci 4., 5., 6. a 9. tříd základní školy. Přiblížila žákovské asociace k pojmu hrdina, jak se liší vnímání pojmu mezi pohlavím a jednotlivými žáky. Šestý příspěvek *Recepce knihy »O holčičce z jiného světa« žáky 6. – 9. ročníku základní školy* zreferoval M i l a n M a š á t z Katedry českého jazyka a literatury Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Zdůraznil, že příspěvek se zabýval diferencemi v interpretaci a porozumění narativu knihy Aharona Appelfelda. Výzkumná sonda (viz. 70 žáků) byla realizována prostřednictvím nestandarizovaného dotazníku. V rámci výzkumu byla sledována míra recepce a interpretace uvedené publikace se zaměřením na rozdíly v této oblasti vzhledem k ročníkové příslušnosti respondentů. Poslední sedmý příspěvek *Ohniskové skupiny jako metoda výzkumu žákovských prekonceptů čtení a literární výchovy – první výsledky probíhajícího výzkumu* byl referován L e n k o u N o s k o v o u z Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Konstatovala, že cílem výzkumu je objasnit prekoncepty a zejména jejich zdroje – najít případné souvislosti s žákovskou osobní zkušeností se čtením či zkušenostmi s výukou literatury ve škole.

Příspěvky – jak již bylo uvedeno – byly zaměřeny na dvě hlavní vědecké disciplíny, které se týkaly specialistických oborů. Soustřeďovaly se zároveň na jazykovědných otázkách (33 referátů), ale i na literárněvědné problematice (10 referátů).

Mohli jsme se přesvědčit, že referáty prezentované během dvoudenní mezinárodní těšínské konference se týkaly velice široké a různorodé tematiky, zaměřené na konceptualizační problematiku spojenou s „konvencí a kreativitou“ v předmětně zkoumaném jazyce a literatuře. I když konferenčními jazyky byla čeština a polština, většina referátů zazněla v českém jazyce (33 příspěvků) a deset bylo referováno v polštině. Zmíněná vědecká konference byla na vysoké metodologické úrovni. Většina účastníků ve svých referátech prezentovala ne jenom solidní rozbor z oblasti svých uskutečňovaných průzkumů, ale měla také na zřeteli analýzu prováděnou konfrontativně komparatistickou metodou. V každém bloku po ukončení jednotlivých tematických sekcí následovala vždy meritorní diskuse a aktivní výměna zajímavých inspiračních názorů, které byly doplňovány výstižnými připomínkami, doplňujícími komentáři, vhodnými konkluzemi a zajímavými tvořivými tezemi včetně s nápaditými a poučujícími příklady.